

POSTANOWIENIE

9 lipca 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Władysław Pawlak

na posiedzeniu niejawnym 9 lipca 2025 r. w Warszawie

w sprawie z wniosku J. K. z udziałem A. B., P. B., P. B.1, Z. N., R.N., Z. B., E. H, H. L., W. F., K. W., M.

W., M. K., A. K., M. K.1, W. K., S. K., R. K.,

L. W., K. K., L. K., Z. K., B. K., E. K., J. S., M. K., J. K., H. M., Z. M., W. M., Z. R.,

M. S., A. T., A. T.1, R. T., M. W., Z. Z., B. S., Z. S., A. S. i P. G. o stwierdzenie nabycia spadku po S. K. i K. K.,

na skutek skarg kasacyjnych M. K. oraz M. S.

od postanowienia Sądu Okręgowego w Lublinie

z dnia 4 października 2012 r., sygn. akt II Ca 350/12,

1. w związku ze śmiercią uczestników postępowania: A. K., Z. M. i Z. Z. uzupełnia przyczynę zawieszenia postępowania kasacyjnego postanowieniem z 8 maja 2020 r.;

2. wzywa do udziału w postępowaniu kasacyjnym w charakterze uczestników D. K., A. C., K. Z. i W. K., jako następców prawnych A. K.;

3. stwierdza, że następcy prawni Z. M., a to W. M. i H. M. występują już w sprawie w charakterze uczestników;

4. umarza postępowanie kasacyjne;

5. stwierdza, że wnioskodawca i uczestnicy ponoszą koszty postępowania kasacyjnego związane ze swoim udziałem w sprawie.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 8 maja 2020 r. Sąd Najwyższy zawiesił postępowanie kasacyjne w związku ze śmiercią uczestnika H. F. (k.125, 144 akt SN), a ponadto w związku ze śmiercią kolejnego uczestnika A. K. (k. 236) postanowieniem z 2 września 2020 r. (rok 2019 jest oczywistą omyłką) Sąd Najwyższy uzupełnił przyczynę zawieszenia postępowania kasacyjnego (k. 254 akt SN).

Zgodnie z art. 179 § 3 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., art. 391 § 1 k.p.c. i art. 398²¹ k.p.c. podczas zawieszenia postępowania sąd nie podejmuje żadnych czynności z wyjątkiem tych, które mają na celu podjęcie postępowania albo zabezpieczenia wniosku lub dowodu.

Z uwagi jednak na śmierć kolejnych uczestników postępowania – A. K., Z. M. i Z. Z. (przed upływem pięciu lat od wydania postanowienia o zawieszeniu postępowania kasacyjnego) i wskazanie w odniesieniu do niektórych z nich (A. K. i Z. M. następców prawnych, należało zastosować art. 510 § 1 i 2 k.p.c., który jest przepisem szczególnym w stosunku do art. 179 § 3 k.p.c. Nadmienić należy, że wezwany do udziału w sprawie w charakterze uczestnika W. K. (następca prawny zmarłego uczestnika A. K.) nie jest tożsamy z występującym już w charakterze uczestnika W. K., który jest następcą prawnym zmarłego J. K. (k. 1675/2 akt głównych).

Stosownie do art. 182 § 1 pkt 3 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., art. 391 § 1 k.p.c. i art. 398²¹ k.p.c. sąd umarza postępowanie kasacyjne zawieszone z powodu śmierci uczestnika po upływie pięciu lat od daty postanowienia o zawieszeniu postępowania z tej przyczyny.

Wydając niniejsze postanowienie o umorzeniu postępowania kasacyjnego Sąd Najwyższy zbadał, czy zawieszenie postępowania kasacyjnego postanowieniem z 8 maja 2020 r. było uzasadnione i doszedł do przekonania, że taka podstawa istniała i o niej pełnomocnik skarżących i wnioskodawcy był informowany oraz wezwany do podania następców prawnych zmarłego H. F. (k. 356-357 akt SN). Z analizy akt sprawy wynika, że część następców prawnych

zmarłego H. F. zapewne występuje już w sprawie w charakterze uczestników (zostali oni wskazani jako dzieci zmarłej W. F. - k. 1394 -1399 akt głównych), ale nie jest pewne, czy to są jedyni zstępni H. F. Zarówno pełnomocnik skarżących, jak i uczestnicy – zstępni H. F. z małżeństwa z W. F. oraz pozostali uczestnicy nie zajęli w tej materii jakiegokolwiek stanowiska. Przed wydaniem niniejszego postanowienia Sąd Najwyższy zwracał się do uczestników o zajęcie stanowiska w związku z upływem pięciu lat od zawieszenia postępowania kasacyjnego (k. 366 i n. akt SN).

Jak stanowi art. 180 § 1 pkt 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., art. 391 § 1 k.p.c. i art. 398²¹ k.p.c. sąd postanowi podjąć postępowanie kasacyjne z urzędu, zawieszone na skutek śmierci uczestnika, z chwilą zgłoszenia się lub wskazania następców prawnych zmarłego albo z chwilą ustanowienia we właściwej drodze kuratora spadku.

Sąd Najwyższy - ze względu na charakter niniejszej sprawy, charakter postępowania kasacyjnego i reprezentowanie skarżących przez zawodowego pełnomocnika - nie znalazł uzasadnionych podstaw do wystąpienia z urzędu do sądu spadku o ustanowienie kuratora spadku (art. 180 § 2 k.p.c.); wyjaśnienie w tej materii z 20 czerwca 2022 r. znajduje się w aktach sprawy (k. 358-359 akt SN).

Ponadto w ciągu biegu pięcioletniego terminu od dnia zawieszenia postępowania kasacyjnego uczestnicy nie podali w ogóle następców prawnych A. K. i Z. Z. Należy zauważyć, że skuteczne zawieszenie postępowania z powodu śmierci uczestnika postępowania (H. F.) i brak wskazania jego następców prawnych oznacza, że pięcioletni termin nie ulega przedłużeniu. Zatem w razie śmierci kolejnych uczestników w okresie biegu tego terminu nie dochodzi do rozpoczęcia biegu nowego terminu, jeśli nie zaistniały podstawy do podjęcia pierwotnie zawieszonego postępowania kasacyjnego. W tej sytuacji nawet wskazanie następców prawnych A. K. w piśmie z 2 czerwca 2025 r. i tak z punktu widzenia podstaw faktycznych podjęcia zawieszonego postępowania kasacyjnego było bezskuteczne, skoro nastąpiło po upływie terminu pięcioletniego liczonego od daty zawieszenia postępowania kasacyjnego.

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 520 § 1 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1 k.p.c., art. 391 § 1 k.p.c. i art. 398²¹ k.p.c. oraz art. 13 § 2 k.p.c.

[PG]

[SOP]

[r.g.]